

D 22/00

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från dåvarande Skattemyndigheten i X och Y län, dnr 1998-210, och en underrättelse från Skattemyndigheten i X, dnr 1999-111. Båda underrättelserna gäller godkände revisorn A-son.

Dnr 1998-210

Av underrättelsen och övriga handlingar i ärendet framgår följande. A-son har varit vald revisor i ett aktiebolag och har utfört revision i bolaget avseende räkenskapsåren 1994 och 1995. Räkenskapsåret 1994 redovisade bolaget källskatter och arbetsgivaravgifter för sent för nio av årets tolv redovisningsperioder. För en period skedde redovisning inte alls. Bolaget restfördes hos kronofogdemyndigheten såvitt avser tio redovisningsperioder. Följande räkenskapsår skedde redovisning av källskatter och arbetsgivaravgifter för sent för två perioder och för nio perioder skedde redovisning inte alls. Bolaget restfördes hos kronofogdemyndigheten avseende åtta perioder. Vad gäller mervärdesskattedeclarationer avgav bolaget två deklamationer för sent räkenskapsåret 1994 och sex deklamationer för sent räkenskapsåret 1995. Bolaget restfördes för mervärdesskatteskulder avseende två perioder 1994 och tre perioder 1995. A-son har avgett rena revisionsberättelser för båda räkenskapsåren.

A-son har anfört bland annat följande. Vid revisionen av räkenskapsåret 1994 uppmärksammade han att bolaget misskött redovisning av skatter och avgifter för flera perioder. Han ansåg det dock vara tillräckligt att han påpekade bristerna muntligen för bolagets företrädare samt skriftligen i en revisionspromemoria. Därvid förlitade han sig på en uppgift från bolagets företrädare att alla skatter och avgifter var inbetalade vid tiden för revisionens avslutande. Även vid revisionen för räkenskapsåret 1995 påtalade han både muntligen och skriftligen för bolaget att skatter och avgifter inte redovisats i tid. Vidare förmådde han bolaget att ta kontakt med skattemyndigheten för att reda ut situationen. I efterhand inser han att förhållandena avseende räkenskapsåret 1995 borde ha föranlett en anmärkning i revisionsberättelsen.

RN, som har tagit del av A-sons granskningsdokumentation för de två aktuella revisionerna, gör följande bedömning.

Av 10 kap. 10 § fjärde stycket aktiebolagslagen (1975:1385) i dess lydelse före den 1 januari 1999 framgår att en revisor skall anmärka i revisionsberättelsen om han funnit att bolaget inte fullgjort sina skyldigheter i skatte- och avgiftshänseende. Det kan konstateras att bolaget har misskött redovisningen av skatter och avgifter i stor utsträckning. I flera fall har bolaget restförts hos kronofogdemyndigheten för skatteskulder. A-son har vidgått att han uppmärksammat felaktigheterna. Genom att inte anmärka på dessa brister i sina revisionsberättelser har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Den omständigheten att han påtalat bristerna för bolaget i revisionspromemorior medför ingen annan bedömning. Det får anses särskilt anmärkningsvärt att han inte ens för räkenskapsåret 1995 anmärkt i revisionsberättelsen trots att likartade allvarliga brister då förelegat två år i rad.

Dnr 1999-111

Av underrättelsen och övriga handlingar i ärendet framgår följande. A-son har varit vald revisor i ett aktiebolag under dess första räkenskapsår den 18 mars 1996–30 april 1997. Verksamheten, som inleddes i augusti 1996, bestod i att driva ett avlastningshem för handikappade barn. Bolagets uppdragsgivare var kommuner och stadsdelsförvaltningar. Under räkenskapsåret redovisade bolaget intäkter om 360 000 kr. Därutöver hade bolaget intäkter på över 1,2 mkr som inte redovisades. Såväl de redovisade intäkterna som de oredovisade inflöt på ett och samma postgirokonto. Postgironumret fanns angivet på bolagets fakturor. I bolagets bokföring fanns inget konto för postgiro, utan alla inbetalningar bokfördes på kassakontot. Kassakontot utvisade under tiden november 1996–januari 1997 ett negativt saldo. Bolaget redovisade inte några kostnader för löner. A-son konstaterade i september 1997 i sin revisionsberättelse att mer än hälften av aktiekapitalet var förbrukat och erinrade om bolagets skyldigheter enligt 13 kap. 2 § aktiebolagslagen. Sedan han i juni 1998 fått kännedom om oriktigheterna i bolagets bokföring återkallade han sin revisionsberättelse i en skrift till Patent- och Registreringsverket.

A-son har uppgett bland annat följande. Han uppmärksammade att alla intäkter hade redovisats på kassakontot och frågade företagsledaren om det var korrekt redovisat. Denne uppgav att bolaget på grund av ansträngd likviditet hade kommit överens med kunderna att betalning skulle ske kontant eller genom utanordning för inlösen i bank. På frågan varför ett postgironummer angivits på bolagets fakturor fick han svaret att postgirokontot tillhörde en ekonomisk förening som bolaget delade lokaler med och att bolaget inte hade något eget postgiro. Han gjorde även en kontroll av utställda kundfakturor för att förvissa sig om att nummerserien var obruten men påträffade ingenting som tydde på något missförhållande. De fakturor som undanhållits bokföringen hade en separat nummerserie. Han tillfrågade även företagsledaren om kassaunderskottet och fick då beskedet att underskottet berodde på en felbokföring av den redovisningsbyrå som bolaget anlidade. Som förklaring till att inga lönekostnader har bokförts i bolaget uppgav företagsledaren att endast de fyra delägarna var verksamma i bolaget, att dessa hade kommit överens om att inte ta ut några löner under verksamhetens uppbyggnadsskede och att de hade privatekonomi som tillät detta. Han tog även del av ett intyg om kassainventering utförd av företagsledaren.

RN, som har tagit del av A-sons granskningsdokumentation, gör följande bedömning.

Bolaget har underlåtit att redovisa merparten av sin omsättning. Det kan konstateras att bolaget inte har haft något annat likvidkonto än ett kassakonto i sin bokföring, att bolaget likväl angett ett postgironummer på utgående fakturor, att kassakontot haft ett negativt saldo under en tid och att bolaget inte betalat ut några löner. A-son har visserligen reagerat över dessa anmärkningsvärda omständigheter och ställt kontrollfrågor till bolagets företrädare men har i samtliga fall okritiskt godtagit de svar han fått. A-son borde enligt RN ha insett orimligheten i att kommunala förvaltningar i sådan omfattning skulle ha betalat ut ersättning kontant och borde med anledning därav ha sökt extern bekräftelse av denna uppgift. Vidare skulle en lämplig kontrollåtgärd ha varit att närmare orientera sig om driften av avlastningshemmet för att därigenom förvissa sig om att allt som skulle faktureras verkligen blev fakturerat. RN finner att A-sons granskning av bolagets intäktsredovisning har varit klart otillräcklig.

RN:s sammanfattande bedömning

A-son har vid revision i ett aktiebolag underlåtit att anmärka i sina revisionsberättelser på uppmärksammade brister. Vidare har han vid revision i ett annat aktiebolag utfört klart otillräckliga kontrollåtgärder. RN finner att A-son därmed på ett allvarligt sätt har åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Kommerskollegium, som tidigare var tillsynsmyndighet för kvalificerade revisorer, har den 6 mars 1995 meddelat A-son varning för att han dels underlåtit att anmärka i revisions-

berättelsen på allvarliga brister i ett klientbolags årsredovisning, dels gjort privata inköp i revisionsbyråns namn hos ett klientbolag för att få en motfordran att kvitta mot obetalda revisionsarvoden, dels ock tre år i följd underlåtit att insända årsredovisningar i tid till Patent- och Registreringsverket för det egna revisionsbolaget (dnr 1992-620 och 1992-770). Beslutet har därefter fastställts av Kammarrätten i Stockholm.

Med hänsyn till vad som framkommit i de nu aktuella ärendena samt med beaktande av det tidigare varningsbeslutet, vilket meddelades före de nu aktuella revisionsinsatserna, finner RN att A-sons lämplighet att utöva revisorsyrket starkt kan ifrågasättas. RN har därför övervägt att upphäva A-sons godkännande som revisor. Vid en samlad bedömning av omständigheterna i ärendena finner RN emellertid att den disciplinära åtgärden kan begränsas till varning jämte åläggande att till staten erlägga straffavgift.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son varning. Med stöd av 22 § fjärde stycket samma lag åläggs A-son att till staten betala en straffavgift om tjugofemtusen kronor.

Ärendena har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg, Eva-Britt Nordhall och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell, chefsrevisorn Inger Blomberg, chefsjuristen Per Eskilsson samt byrådirektören Björn Fredljung, föredragande.